

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Tomáše Mottla a soudkyň Mgr. Lucie Jackwerthové a JUDr. Blanky Trávníkové ve věci žalobce **Lukáše S.**, nar. xxx, bytem v xxx, zastoupeného Mgr. Pavlou Švábovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Vodičkova 695/24, proti žalovaným

1) řešenípokut.cz, o. s., IČO: 22710639, se sídlem v Praze 1, Kaprova 42/14, **2) Motoristická vzájemná pojišťovna, družstvo**, IČO: 02086166, se sídlem v Praze 1, Václavské náměstí 832/19, zastoupeným Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem v Praze 8, Černého 517/13, **o zaplacení 17 000 Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 14. března 2017, č. j. 27 C 183/2016-52,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje**.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovaným 1) a 2) společně a nerozdílně na náhradě nákladů odvolacího řízení 3809,08 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku do rukou advokáta žalovaných.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, aby žalovaní byli povinni zaplatit žalobci 17 000 Kč s úrokem z prodlení (výrok I) a uložil žalobci povinnost zaplatit žalovaným na náhradě nákladů řízení 6296 Kč (výrok II).

Soud prvního stupně tak rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalovaných zaplacení náhrady škody vzniklé tím, že žalovaní nesplnili svůj závazek ze smlouvy uzavřené mezi účastníky dne 22. 8. 2013 a nezaplatili za něj tři pokuty za dopravní přestupky ve výši 2500 Kč, 5000 Kč a 5000 Kč, a kterou dále požadoval zaplacení finanční kompenzace

za udělené body v bodovém systému za dopravní přestupky ve výši 4500 Kč. Žalovaný 2) namítal, že nebyl účastníkem smlouvy ze dne 22. 8. 2013, dále se žalovaní bránili proti žalobě tím, že žalobce svých práv zneužíval, neboť dopravní přestupky páchal zcela účelově.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že dne 22. 8. 2013 byla mezi žalobcem a žalovaným 1) prostřednictvím e-mailové korespondence uzavřena smlouva, v níž se žalovaný 1) jako poskytovatel zavázal poskytovat žalobci jako klientovi poradenskou činnost zahrnující informační servis, právní i technické poradenství a zastoupení ad hoc při řešení dopravních přestupků. Dále se žalovaný 1) zavázal přistoupit k závazku a uhradit za klienta sankce – pokuty za dopravní přestupky po dobu trvání smluvního vztahu pod podmínkou, že jsou tyto pokuty pravomocně uděleny příslušným správním orgánem, a rovněž při splnění všech podmínek podle této smlouvy poskytnout žalobci finanční kompenzaci ve výši 1500 Kč za každý udělený bod. Žalobce se ve smlouvě zavázal platit žalovanému 1) paušální odměnu ve výši 2799 Kč za období 12 měsíců.

Dne 9. 10. 2014 byl žalobci doručen příkaz o uložení pokuty ve výši 2500 Kč, který vydal Magistrát hl. m. Prahy, odbor dopravně správních činností, oddělení přestupkového řízení pod č. j. MHMP 1434063/2014/Gro. Žalobce o tom informoval žalovaného 1) a ten mu zaslal k podpisu plnou moc pro Ing. Miloslava J. pro zastoupení ve správním řízení. Přes toto zastoupení se příkaz o uložení pokuty stal pravomocným a žalobci byly za přestupek uděleny tři body. Žalobce pokutu zaplatil a vyzval žalované k úhradě této částky i k úhradě finanční kompenzace za udělené body ve výši 4500 Kč.

Dne 31. 10. 2014 byl žalobci doručen příkaz Celního úřadu pro hl. m. Prahu č. j. 130523-2/2014-510000-12, kterým byla žalobci uložena sankce 4000 Kč. Žalobce o tom informoval žalovaného 1) a ten mu zaslal k podpisu plnou moc pro Kláru Z. pro zastoupení ve správním řízení. Přes toto zastoupení se byla žalobci rozhodnutím Celního úřadu pro hl. m. Prahu ze dne 17. 2. 2015 uložena povinnost zaplatit pokutu ve výši 4000 Kč a náklady řízení 1000 Kč. Žalobce tyto částky zaplatil a vyzval žalované k jejich úhradě.

Dne 14. 10. 2014 byl žalobci doručen příkaz Celního úřadu pro Středočeský kraj, č. j. 157162-2/2014-160000-12, kterým byla žalobci uložena sankce 4000 Kč. Žalobce o tom informoval žalovaného 1) a ten mu zaslal k podpisu plnou moc pro Kláru Z. pro zastoupení ve správním řízení. Přes toto zastoupení se byla žalobci rozhodnutím Celního úřadu pro Středočeský kraj ze dne 17. 3. 2015 uložena povinnost zaplatit pokutu ve výši 4000 Kč a náklady řízení 1000 Kč. Žalobce tyto částky zaplatil a vyzval žalované k jejich úhradě.

Žalobci bylo Magistrátem hl. m. Prahy, odborem dopravně správních činností, oddělením přestupkového řízení, adresováno ještě dalších více než 30 výzev k uhrazení peněžitých částek.

Po provedeném dokazování soud prvního stupně uzavřel, že mezi žalobcem a žalovanými byla uzavřena smlouva nepojmenovaná podle § 51 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění platném a účinném ke dni uzavření smlouvy mezi účastníky (dále jen „obč. zák.“). Uvedl, že žalovaný 1) je zcela propojen s žalovaným 2), tyto subjekty mezi sebou nedělaly rozdíly, kontaktní údaje včetně telefonu a e-mailu byly shodné, žalovaný 2) měl naprostý přehled o požadavcích žalobce a o jeho smluvním režimu, se žalovaným 1) sdílel databázi. Při e-mailové komunikaci se konkrétní osoba za stranu žalovanou podepisovala za firmy obou žalovaných, příp. se žalovaní označovali jako „náš tým správní obhajoby“. Žalovaný 2) fakticky přistoupil k závazku žalovaného 1), kdy jejich rozlišení bylo

pouze formálně právní. Dále soud prvního stupně uvedl, že přistoupit lze pouze ke konkrétnímu existujícímu závazku a uhradit za žalobce sankce – pokuty za dopravní přestupky pod podmínkou, že byly pravomocně uděleny příslušným správním orgánem a žalobce by prostřednictvím žalovaného vyčerpal všechny řádné a mimořádné opravné prostředky proti udělené sankci. Soud prvního stupně dále věc posoudil podle § 3 odst. 1 obč. zák., podle kterého výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných a nesmí být v rozporu s dobrými mravy. Citované ustanovení upravuje i § 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, podle něhož zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany. Žalobce však smlouvu uzavřel s úmyslem páchat beztrestně nespočet dopravních přestupků a svou protiprávní činností se obohatit o částky ve výši odpovídající pokutám vyměřeným žalobci správními orgány na úseku přestupků. Žalobce tím, že porušoval v hojné míře zákon, páchal přestupky tím, že neplatil poplatky za využití dálnic, překračoval povolenou rychlost, opakovaně parkoval v místech zákazu parkování, zneužíval smluvní vztah uzavřený se žalovanými, tudíž jeho jednání nelze poskytnout ochranu. Soud prvního stupně tedy žalobu zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné a přípustné odvolání z důvodů uvedených v § 205 odst. 2 písm. e) a g) o. s. ř. Namítal, že soud prvního stupně věc neposoudil nestranně, když žalobce označil jako osobu zneužívající práva tím, že uzavřel smlouvu. Poukazoval na to, že žalovaní mají rozsáhlou reklamní kampaň a nelze na ně nahlížet jako na občanská sdružení hájící zájmy řidičů. Požadoval proto změnu napadeného rozhodnutí.

Žalovaní navrhovali jeho potvrzení.

Odvolací soud odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně přezkoumal podle § 212 a násl. o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné. Níže citované právní předpisy přitom odvolací soud aplikoval i po 1. 1. 2014, a to v souladu s § 3028 odst. 3 větou první zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, podle které se právní poměry vzniklé před 1. 1. 2014, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených před 1. 1. 2014, řídí dosavadními právními předpisy.

Předně je třeba uvést, že ve věci samé soud prvního stupně provedl dokazování v potřebném rozsahu, uvedl, jaká zjištění učinil z provedených důkazů, přičemž tato zjištění jsou pro právní posouzení věci a učinění právního závěru dostačující, a odvolací soud z nich proto vycházel. S ohledem na charakter odvolacích námitek žalobce se odvolací soud zaměřil na právní posouzení věci.

V projednávané věci se žalobce domáhá zaplacení celkové sumy 17 000 Kč, přičemž žaloba vychází z tvrzení, že žalovaní se k zaplacení těchto částek zavázali ve smlouvě uzavřené dne 22. 8. 2013. V této souvislosti je podstatné zjištění soudu prvního stupně, že žalobce tuto smlouvu uzavíral prostřednictvím e-mailové korespondence s žalovaným 1), který žalobci potvrdil přijetí objednávky i následně zaplacení paušální odměny sjednané ve smlouvě. Z uvedeného vyplývá, že smluvní stranou a poskytovatelem služeb byl žalovaný 1). Žalovaný 2) se smluvních jednání neúčastnil a žádný závazek ve vztahu k žalobci nepřijal, což ostatně ani nebylo možné, neboť podle zápisu ve veřejném rejstříku, ke vzniku žalovaného 2) došlo dne 8. 10. 2013, tedy téměř dva měsíce po uzavření smlouvy. Skutečnost, že žalovaní jsou propojeni a že v odpovědích na žalobcovy e-maily odpovídající osoby uváděly identifikační údaje obou žalovaných, není právně významná. Relevantní je pouze to, že žalovaný 2) nebyl stranou smlouvy a nestal se jí ani následně, neboť ke splnění smluvních

povinností se ani následně nezavázal. Žalovaný 2) proto není v souzené věci pasivně legitimován.

Žalovaný 1) pak ve smlouvě přijal několik závazků, a to oproti závazku žalobce zaplatit žalovanému 1) paušální odměnu ve sjednané výši, která činila 2799 Kč pro období 12 měsíců.

Především žalovaný 1) přijal závazek poskytovat žalobci klientovi poradenskou činnost zahrnující informační servis, právní i technické poradenství a zastoupení ad hoc při řešení dopravních přestupků. V této části uzavřená smlouva naplňuje znaky smlouvy pojistné ve smyslu § 2 zák. č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, jejímž předmětem je pojištění právní ochrany. Žalovaný 1), v době uzavření smlouvy občanské sdružení, nemohl disponovat povolením České národní banky k provozování pojišťovací činnosti (§ 4 zák. č. 277/2009 Sb.), nicméně tato skutečnost sama o sobě nečiní smlouvu jako celek neplatnou. Porušení veřejnoprávních předpisů jednou ze smluvních stran nemůže bez dalšího způsobit neplatnost smlouvy uzavřené podle předpisů práva soukromého, neboť uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného (§ 1 odst. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku) a při posuzování platnosti či neplatnosti smlouvy se přihlíží k vícero hlediskům, k nimž (kromě smyslu a účelu zákona) patří i ochrana práv, která nabyta druhá smluvní strana. Ze skutkových tvrzení žalobce přitom vyplývá, že žalovaný 1) žalobci zastoupení při řešení dopravních přestupků zajišťoval, nicméně odvolací soud rozsah a kvalitu zastoupení blíže nezkoumal, neboť splnění tohoto závazku nebylo předmětem řízení.

Předmětem řízení bylo splnění dalších dvou závazků žalovaného 1), které však odvolací soud shledal neplatnými podle § 39 obč. zák. a současně oddělitelnými od ostatního obsahu smlouvy podle § 41 obč. zák.

Žalovaný 1) se ve smlouvě zavázal přistoupit k závazku a uhradit za žalobce sankce – pokuty za dopravní přestupky po dobu smluvního vztahu pod podmínkou, že jsou tyto pokuty pravomocně uděleny příslušným správním orgánem a klient prostřednictvím poskytovatele vyčerpal všechny řádné i mimořádné opravné prostředky proti jejímu udělení. Dále se žalovaný 1) zavázal při splnění všech podmínek podle smlouvy poskytnout žalobci finanční kompenzaci ve výši 1500 Kč za každý udělený bod, připsaný klientovi v podmínkách i režimu, který připouští smlouva.

Přistoupení k závazku na základě dohody s dlužníkem je upraveno v § 534 obč. zák., podle něhož kdo se s dlužníkem dohodne, že splní jeho závazek vůči jeho věřiteli, má vůči dlužníkovi povinnost poskytovat plnění jeho věřiteli. Věřiteli z toho však přímé právo nevznikne. Přistoupení k závazku vyžaduje existenci závazkového vztahu, přičemž judikatura připouští i přistoupení k závazku, který dosud nevznikl (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2016, sp. zn. 32 Cdo 1362/2016). Pokuta pravomocně uložená příslušným správním orgánem však takovým závazkem, k němuž by bylo možné přistoupit, není. Závazky vznikají z právních úkonů, zejména ze smluv, jakož i ze způsobené škody, z bezdůvodného obohacení nebo z jiných skutečností uvedených v zákoně. Ze závazkového vztahu věřiteli vzniká právo na plnění (pohledávka) od dlužníka a dlužníkovi vzniká povinnost splnit závazek (§ 488, § 489 obč. zák.). Pokuta není soukromoprávním závazkem, je to druh veřejnoprávní sankce (trest) ukládaný za spáchání přestupku, jímž se působí určitá újma za spáchaný přestupek jeho pachatelů.

I záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů podle § 123b odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, je „trestem“ ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a čl. 7 odst. 1 věty druhé Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014-55).

Účelem trestu je (mimo jiné) působit na pachatele přestupku, aby se jednání, za něž je sankcionován, neopakovalo. Ujednání, jímž se žalovaný 1) zavázal uhradit za žalobce pokuty a poskytnout mu finanční kompenzaci za každý udělený bod, tento účel trestu zcela popřela. Jestliže by totiž žalovaný 1) hradil za žalobce pokuty a „odškodňoval“ ho za každý udělený bod, pak by uložením trestu žalobci jako pachateli nebyla způsobena žádná újma za spáchaný přestupek a pachatele by od podobného jednání nic neodrazovalo, jak ostatně v souzené věci dokládá i počet přestupků spáchaných žalobcem v rozhodném období. Tato ujednání tak nepochybně obcházejí zákon, neboť sledují dosažení nežádoucího výsledku. Odvolací soud proto tato ujednání posoudil jako neplatná podle § 39 obč. zák., jejichž splnění se žalobce nemůže v soudním řízení domáhat, a jeho žalobě proto nelze vyhovět.

Nadto lze dodat, že i kdyby se na uvedená ujednání přes všechno shora vyřčené hledělo jako na ujednání platná, v poměrech zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, by nebylo možno takovému nároku přiznat soudní ochranu dle ustanovení § 8, podle něhož zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany. A že zde citovaná ujednání jednoznačně směřují ke zneužití práva, o tom nemá odvolací soud pochyby.

Odvolací soud tudíž napadený rozsudek soudu prvního stupně, byť z jiných důvodů, jako věcně správný potvrdil včetně závislého výroku o náhradě nákladů řízení (§ 219 o. s. ř.).

O náhradě nákladů odvolacího řízení odvolací soud rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. Výše nákladů odvolacího řízení dosáhla 3809,08 Kč a tvoří ji mimosmluvní odměna advokáta žalovaných za jeden úkon právní služby po 1780 snížený o 20 %, tj. 1424 Kč, za účast na jednání odvolacího soudu za každou zastupovanou osobu (§11 odst. 1 písm. g/, § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu), paušální náhrada hotových výdajů připadající na tento úkon právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a daň z přidané hodnoty ve výši 21 % (tj. 661,08 Kč).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.]

V Praze dne 30. srpna 2017

Mgr. Tomáš Mottl v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Eva Barchánková